

Mariusz Olejarczyk
Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

OD JUBILEUSZU DO JUBILEUSZU, CZYLI PIĘĆ OSTATNICH LAT DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI

From jubilee to jubilee: the last five years of the Library's activities

От юбилея к юбилею или последние пять лет деятельности Библиотеки

Słowa kluczowe: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, jubileusz

Key words: Hieronim Łopaciński Regional Public Library in Lublin, jubilee

Ключевые слова: Люблинская воеводская публичная библиотека им. Иеронима Лопацинского, юбилей

Biblioteka w latach 2017–2022

Od ostatniego jubileuszu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego minęło pięć lat. W roku 2017 podsumowaliśmy 110-letnią historię księżnicy, która jako jedna z niewielu w Polsce może poszczycić się tak znamienitą tradycją. Rok 2022 to kolejna rocznica, skłaniająca do spojrzenia w przeszłość oraz przyszłość z całkiem nowej perspektywy. Biblioteka bowiem, jak cały świat, mierzyła się w ostatnim czasie z zupełnie dotąd nieznanymi realiami, problemami i wyzwaniem. Ostatnie pięciolecie to czas zmian – w podejściu do technologii, czytelnictwa, użytkownika, rynku wydawniczego, ale nade wszystko do ograniczeń związanych z pandemią Covid-19 i koniecznością dostosowania oferty kulturalnej do zaistniałej sytuacji.

Imprezy cykliczne

W obliczu wielu trudności celem nadrzędnym było pozostanie w stałym kontakcie z użytkownikami Biblioteki i nieprzerwane rozwijanie oferty. Dlatego priorytetem stało się organizowanie wydarzeń, które na stałe wpisane są w kalendarz corocznych imprez o charakterze lokalnym i ogólnopolskim, identyfikowanych już i docenianych przez czytelników. Do cyklicznych wydarzeń należą m.in. Nagroda im. Anny Platto – przyznawana od 1995 r. w dniu urodzin patronki pracownikom bibliotek publicznych z województwa lubelskiego, wyróżniającym się w popularyzacji literatury dziecięco-młodzieżowej oraz nowatorskich form pracy z młodymi czytelnikami; Lubelskie Forum Bibliotekarzy – konferencja dla bibliotekarzy z województwa lubelskiego, podczas której przyznawana jest nagroda w Konkursie Lubelski Bibliotekarz Roku, organizowanym przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy

Polskich Zarząd Okręgu w Lublinie; Konkurs „Książka Roku”, którego celem jest promocja dorobku edytorskiego Lubelszczyzny, a zwłaszcza publikacji dotyczących jej historii, tradycji kulturalnych i walorów krajoznawczo-turystycznych oraz Lubelska Aukcja Antykwaryczna – gratka dla bibliofilów i kolekcjonerów. Organizowano ponadto wykłady, sesje naukowe, konferencje, spotkania autorskie z interesującymi ludźmi ze świata literatury, sztuki, sportowcami, artystami, kolekcjonerami czy muzykami. Warto nadmienić, że organizatorem wielu z nich jest Dyskusyjny Klub Książki. Dzięki zaangażowaniu DKK, finansowanemu ze środków Instytutu Książki, czytelnicy mieli szansę spotkać się lub wysłuchać online ciekawych rozmów, np. z Angeliką Kuźniak, Magdaleną Kordel, Maxem Czornym, Grażyną Plebanek, Stefanem Dardą, Marcinem Wrońskim, Otylią Jędrzejczak, Ałbeną Grabowską, Grzegorzem Kasdepke i wieloma innymi. Tradycyjnie wydarzenia te odbywały się przy udziale publiczności, jednak od 2020 r. konieczne było znalezienie alternatywy dla ich udostępniania, w większości więc przeniosły się one do sieci. Uwzględniając potrzeby osób niepełnosprawnych, spotkania tłumaczone są na polski język migowy, co umożliwia dostęp do oferty kulturalnej większej liczbie zainteresowanych odbiorców.

Studio – nowa przestrzeń w kontaktach z użytkownikiem

Niezastąpione w realizacji tych przedsięwzięć stało się powstałe w WBP studio, wyposażone w kamerę i nagłośnienie. Umożliwiło ono kameralne i bezpieczne prowadzenie spotkań z zapraszanymi gośćmi lub nawiązywanie połączeń online z wykorzystaniem platformy Zoom. Od lipca 2020 r. prowadzona jest cotygodniowa, godzinna audycja internetowa (streaming) pt. „Poranek u Hieronima”. Jest to program o charakterze kulturalnym, przygotowywany w całości przez pracowników Biblioteki (od strony technicznej, jak i merytorycznej), poświęcony zarówno sprawom Biblioteki, jak i wydarzeniom kulturalnym środowiska lubelskiego i ogólnopolskiego. W audycji, obok prezentacji bieżącej działalności Biblioteki (np. wystaw, zbiorów bibliotecznych, imprez kulturalnych – spotkań, konferencji), promowane są nowości literackie i wydarzenia kulturalne innych bibliotek województwa. Dzięki profesjonalnemu sprzętowi możliwe jest też transmitowanie konferencji i imprez organizowanych w Bibliotece. Niemal wszystkie wydarzenia odbywające się w WBP relacjonowane są na żywo na profilu facebookowym Biblioteki. Regularne nagrywanie pozwala na zamieszczanie ich na bibliotecznym kanale w serwisie YouTube.

Działalność wystawiennicza

Lubelska księżnica posiada bogatą tradycję wystawienniczą. W swoim gmachu często gości ciekawe i oryginalne wystawy, również z dalekich zakątków świata. Jedną z nich była wystawa pt. „Trójbarwnie szkliona ceramika czasów dynastii Tang, Luoyang – Chiny”, zorganizowana wspólnie z Luoyang Museum we współpracy z chińską Prowincją Henan pod honorowym patronatem Ambasady Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Ekspozycji towarzyszyła wystawa pt. „Wszystkie ptaki składają hołd parze ptaków Feng. Sekrety haftowanej makaty chińskiej ze zbiorów Muzeum-Zamku w Łańcucie”. Warto nadmienić, iż Biblioteka na organizację tego przedsięwzięcia otrzymała dotację celową z budżetu Województwa Lubelskiego na zadanie „Zakupy inwestycyjne związane z działalnością wystawienniczą”, która pomogła sfinansować m.in. nabycie profesjonalnych gablot muzealnych, w których prezentowano chińskie skarby. Poza nimi, na przestrzeni ostatnich pięciu lat, w Galerii

Biblioteki można było obejrzeć m.in. wystawy: „Bursztyn bałtycki – skarb Polski. Gdańsk i Lublin na szlaku bursztynowym”, której współorganizatorem było Miasto Gdańsk, zaś partnerami: Konsorcjum „Bursztyn bałtycki. Gdańsk – Lublin”, Stowarzyszenie Twórców Form Złotniczych i Muzeum Inkluzji w Bursztynie w Katedrze Zoologii Bezkęgowców i Parazytologii Uniwersytetu Gdańskiego; „Auschwitz, fabryka śmierci. Topografia i codzienność obozu koncentracyjnego”, która powstała jako wspólny projekt Centrum Dokumentacji Nazizmu Miasta Kolonia oraz Petera Siebersa (Kolonia) i prof. Gideona Greifa (Tel Awiw) we współpracy z Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau; „Niepodległość harcerstwem znaczone. 100. rocznica powstania Związku Harcerstwa Polskiego” we współpracy z Muzeum Harcerstwa w Warszawie; „Wielcy Myśliciele Wielkiego Stepu. Historia i kultura Kazachstanu”, współorganizowaną z Ambasadą Republiki Kazachstanu w RP, Stowarzyszeniem Współpracy Polska-Wschód i Stowarzyszeniem „Mój Kazachstan” oraz poprzedzającą jubileuszowy rok 2022 wystawę pt. „...*jak dobrze być po kartach przeszłości – wędrowcem!* Wspomnienie o Hieronimie Łopacińskim”, poświęconą patronowi Biblioteki. Na platformie Artsteps jest dostępna jej wersja wirtualna¹.

Regionalizm

WBP nieprzerwanie spełnia swoją funkcję regionalną. Stale rozbudowuje warsztat informacyjny, który tworzą wyprofilowany księgozbiór, katalogi oraz kartoteki regionalne, w tym Bibliografia Lubelszczyzny, stanowiąca podstawowe źródło informacji i wiedzy o regionie. Regionalna działalność informacyjna, na bieżąco uaktualniana i dostosowywana do oczekiwań użytkowników, od lat wnosi niebagatelny wkład w rozwój edukacji, kultury i nauki Lublina i Lubelszczyzny.

Wydawnictwa

Kontynuowano również działalność wydawniczą, mającą także wieloletnią tradycję. W 2017 r. – w ramach obchodzonego wówczas jubileuszu wydano publikacje: *Skarby Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego*² oraz we współpracy z Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie *Korespondencję Erazma Majewskiego z Hieronimem Łopacińskim*³. W tym samym roku opublikowano wydawnictwo zbiorowe, podsumowujące cykl wykładów dotyczących 700-letniej historii Lublina, pt. *Lublin. 700 lat dziejów miasta*⁴. W 2019 r. Biblioteka wydała książkę *Lublin we wrześniu 1939 r. W 80. rocznicę obrony miasta*⁵, stanowiącą podsumowanie konferencji naukowej zorganizowanej w WBP z okazji 80. rocznicy bohaterskiej obrony Lublina w dniu 9 IX 1939 r. Rok później została wydana publikacja *Unia lubelska i jej tradycje*⁶, będąca pokłosiem wykładów organizowanych w Bibliotece z okazji 450. rocznicy podpisania unii Polski z Litwą. W tym samym roku opublikowano siódmy tom *Słownika biograficznego żołnierzy Batalionów*

¹ Wystawa przygotowana w związku ze 115. rocznicą śmierci patrona Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie, [dostęp: 6 XII 2022], <<https://www.artsteps.com/view/60a776221b3603b69a9b7ef2?>>.

² *Skarby Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego*, red. G. Figiel, W. Michalski, A. Pachocka, K. Stanek, Lublin 2017.

³ *Korespondencja Erazma Majewskiego z Hieronimem Łopacińskim*, oprac. M. Krajewska, Lublin – Warszawa 2017.

⁴ *Lublin. 700 lat dziejów miasta*, red. G. Figiel, R. Szczygieł, W. Śladkowski, Lublin 2017.

⁵ *Lublin we wrześniu 1939 r. W 80. rocznicę obrony miasta*, red. G. Figiel, Lublin 2019.

⁶ *Unia lubelska i jej tradycje*, red. R. Szczygieł, Lublin 2020.

*Chłopskich*⁷. W tym miejscu warto podkreślić, że Biblioteka wydała pięć kolejnych tomów rocznika „Bibliotekarz Lubelski”, który z dniem 1 XII 2021 r., decyzją Ministra Edukacji i Nauki, został wpisany na listę czasopism naukowych i punktowanych, otrzymując 20 punktów oraz indeksowany w bazie Index Copernicus International Journals Master List.

„E-usługa Omnis”

Niewątpliwie jednym z ważniejszych działań zrealizowanych w ostatnich latach w Bibliotece było rozpoczęcie współpracy i realizacja wspólnie z Biblioteką Narodową projektu „e-usługa Omnis”. Obok WBP, do projektu współfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa, przystąpiły Biblioteka Jagiellońska oraz WBP w Kielcach. Priorytetowymi obszarami działań są: rozwijanie, integracja i zapewnienie spójności zasobów bibliograficznych, wzajemne wspieranie inicjatyw i działań zmierzających do zapewnienia kompletności zgromadzonych zbiorów, rozwijanie i łączenie zasobów informacyjnych, współpraca w zakresie profilaktyki ochrony i konserwacji materiałów bibliotecznych oraz działania na wypadek wystąpienia zagrożenia zbiorów. Częścią projektu „e-usługa Omnis” jest nowoczesna wyszukiwarka Primo oraz system biblioteczny Alma. Wdrożenie tych komponentów, poprzedzone dwoma próbnymi implementacjami bazy testowej oraz szkoleniami i warsztatami z firmą ExLibris i Biblioteką Narodową, nastąpiło 14 VIII 2019 r.

Projekt koordynowany przez Bibliotekę Narodową to nowa jakość w obszarze usług informacyjnych. Jej funkcjonalność oraz ogólnopolski charakter ma w założeniu przyczynić się do zwiększenia efektywności zarządzania zasobami bibliotecznymi w Polsce, zwiększenia widoczności zasobów różnych bibliotek w sieci oraz do szybkiego i precyzyjnego dostępu do informacji o ich zbiorach, które będą opracowane według jednolitych zasad.

Projekty i dotacje

WBP w Lublinie aktywnie pozyskuje środki unijne i dotacje z ogólnopolskich i regionalnych programów dla bibliotek. W 2017 r. ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Biblioteka otrzymała dofinansowanie z Programu Infrastruktura Kultury na zadanie: „Technologiczne i wizualne unowocześnienie Biblioteki w celu poprawy standardów i jakości świadczonych usług”. Rok później dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020, Osi Priorytetowej 7 Ochrona Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego, Działania 7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne, pozwoliło zrealizować projekt „Modernizacja historycznej infrastruktury Biblioteki celem stworzenia przestrzeni do aktywnego udziału mieszkańców Lubelszczyzny w kulturze”. Zadaniem podstawowym w realizacji tego projektu był remont elewacji budynków Biblioteki. Prace ziemne wykonywane były pod stałym nadzorem archeologicznym prowadzonym przez Pracownię Badań i Nadzorów Archeologicznych Edward Mitrus. Wspomniany projekt obejmował również m.in. instalację systemu klimatyzacji, zakup sprzętu komputerowego, sprzętu nagłaśniającego i oświetleniowego – umożliwiającego organizację koncertów i innych wydarzeń artystycznych.

⁷ *Słownik biograficzny żołnierzy Batalionów Chłopskich*, t. 7, oprac. M. Wojtas, Warszawa – Lublin 2020.

W ramach programu „Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą” realizowanego przez Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA, Biblioteka zrealizowała także projekt obejmujący digitalizację ksiąg sądowych z XVI–XVIII w. z Narodowego Archiwum Historycznego Białorusi w Mińsku. Kolekcja zawiera zbiór 19 ksiąg archiwalnych akt staropolskich przechowywanych w Narodowym Archiwum Historycznym Białorusi w Mińsku. Wśród archiwaliów znajdują się materiały dotyczące mieszczan lubelskich, księgi horodelskie oraz zamojskie. Wszystkie dokumenty dostępne są w wersji elektronicznej w Bibliotece Cyfrowej WBP w Lublinie.

Dzięki uczestnictwu w programie Erasmus+ Edukacja dorosłych i realizacji projektu „Europejski bibliotekarz” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 i projektu „Ponadnarodowa mobilność kadry niezawodowej edukacji dorosłych”, pracownicy Biblioteki mieli możliwość uczestnictwa w kursach językowych na Cyprze i Malcie, a także zapoznali się z pracą i funkcjonowaniem bibliotek w Mediolanie, Funchal i Brnie. Podczas wizyt bibliotekarze przyjrzeni się celom, wartościom oraz zadaniom wynikającym z europejskich trendów edukacyjnych i technologicznych w bibliotekach, poznali modele funkcjonowania bibliotek, stosowane strategie współpracy z otoczeniem oraz oferty edukacyjne skierowane do osób starszych, emigrantów czy obcokrajowców.

Narodowy Zasób Biblioteczny

Ważnym dniem dla Biblioteki był 26 III 2020 r., kiedy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, prof. dr. hab. Piotra Głińskiego, kolekcja zbiorów specjalnych z księgozbioru Hieronima Łopacińskiego została włączona do Narodowego Zasobu Bibliotecznego⁸. Należą do niej: rękopisy, stare druki, kartografia, grafika, dokumenty życia społecznego, pocztówki oraz fotografie. Są to zbiory wartościowe i cenne dla dziedzictwa narodowego, unikatowe i mające dużą wartość historyczną, naukową, kulturalną lub artystyczną, podlegają one szczególnej ochronie.

Dzięki pozyskaniu środków z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Kultura Cyfrowa 2021 zrealizowane zostało zadanie „Rękopisy z kolekcji Hieronima Łopacińskiego w Narodowym Zasobie Bibliotecznym – digitalizacja i ponowne wykorzystanie”. Włączone do NZB jednostki dostępne są online w polskiej bibliotece cyfrowej Polona. W najbliższych latach Biblioteka planuje wystąpić o włączenie kolejnych kolekcji do NZB⁹.

Nowości

WBP w Lublinie od 2021 r. jest beneficjentem programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025” w zakresie Priorytetu 1. Poprawa oferty bibliotek publicznych dla kierunku interwencji K.I 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych, finansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W znaczny sposób przyczynia się on do zwiększenia oferty bibliotecznej o stały dopływ nowości wydawniczych.

⁸ Dz.U. 2020 poz. 540. Rozporządzenie to zmienia Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego (Dz.U. 2012 poz. 797).

⁹ G. Figiel, *Kolekcja z księgozbioru Hieronima Łopacińskiego w Narodowym Zasobie Bibliotecznym*, „Notes Konserwatorski” 2020, nr 22, s. 15–29.

Zasoby cyfrowe

Obserwując wszechobecną cyfryzację otaczającego świata, w tym również w dziedzinie kultury i bibliotekarstwa, oferujemy naszym czytelnikom szeroki dostęp do różnego rodzaju zdigitalizowanych publikacji. W Czytelni Naukowej oraz Czytelni Zbiorów Specjalnych WBP można skorzystać z Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych – *Academica*. System ten pozwala na bezpłatne korzystanie z zasobów cyfrowych udostępnianych przez Bibliotekę Narodową, w tym współczesnych książek i czasopism naukowych. Dzięki współpracy z Wydawnictwem C.H. Beck czytelnicy mogą skorzystać z Systemu Informacji Prawnej *Legalis*. Jest to obszerna i kompleksowa baza prawa polskiego, zawierająca m.in. Dzienniki Ustaw i Monitor Polski, Dzienniki Urzędowe Unii Europejskiej, projekty ustaw, wzory pism oraz umów.

Biblioteka zaprasza również do korzystania z platformy *IBUK Libra* – wirtualnej czytelnicy Wydawnictwa Naukowego PWN, umożliwiającej dostęp do zasobów z różnych dziedzin wiedzy – publikacji specjalistycznych, naukowych, popularnonaukowych i beletrystycznych.

W naszej ofercie istnieje także możliwość bezpłatnego skorzystania z aplikacji *Legimi*, stanowiącej obecnie największą bazę e-booków i audiobooków w Polsce. Nieodpłatne korzystanie z niej jest możliwe dzięki wspomnianemu już programowi wieloletniemu „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025”.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych przedmiotów publicznych Biblioteka wprowadziła na swojej stronie internetowej ułatwienia dla osób z niepełnosprawnościami, m.in. możliwość powiększania liter czy włączania trybu wysokiego kontrastu. Trwają także prace nad audiodeskrypcją, czyli treścią alternatywną przeznaczoną dla osób z niepełnosprawnościami wzroku i słuchu. W kontekście działań na rzecz osób niepełnosprawnych warto wspomnieć także o corocznych wystawach prac dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Lublinie, które prezentowane są w bibliotecznej Autorskiej Galerii Hol.

Jubileusz 115-lecia

Rok 2022 to dla WBP rok jubileuszowy. Przypadającą wówczas 115. rocznicę założenia Biblioteki mieliśmy nadzieję uczcić w warunkach sprzyjających obchodom, w gronie pracowników, przyjaciół i organizatorów naszej instytucji. Sytuacja epidemiczna na szczęście nam to umożliwiła i po dwóch latach zmagania z pandemią, mogliśmy wreszcie spotkać się w szerokim bibliotecznym gronie i powrócić do organizacji wydarzeń kulturalnych z udziałem publiczności.

Na początku maja w Galerii WBP zaprezentowaliśmy inauguracyjną jubileuszową wystawę rękopisów pt. „Słowa ulatują, pismo pozostaje...”. Intencją ekspozycji było pokazanie unikatowych i niepowtarzalnych manuskryptów, najcenniejszych pod względem treści i wyglądu, ponadto tematyką związanych z Lublinem i Lubelszczyzną. Spośród ponad 3000 jednostek zgromadzonych przez Bibliotekę, wybrano ok. 70 rękopisów, m.in. przywileje królewskie, dokumenty cechowe, różnorodne ekstrakty z książek staropolskich, sumariusze dokumentów historycznych, zespoły akt personalnych oraz bogatą korespondencję. Rękopisy te, razem z pozostałymi zbiorami z kolekcji Hieronima Łopacińskiego, decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, weszły do Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

Dopełnieniem ekspozycji było wydawnictwo jubileuszowe pt. *Rękopisy z kolekcji Hieronima Łopacińskiego w Narodowym Zasobie Bibliotecznym*¹⁰.

¹⁰ *Rękopisy z kolekcji Hieronima Łopacińskiego w Narodowym Zasobie Bibliotecznym*, red. M. Olejarczyk, K. Stanek, E. Ścibor, Lublin 2021.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie została uhonorowana m.in. Medalem Srebrnym Zasłużony Kulturze Gloria Artis. Odznaczenie odebrał Tadeusz Sławecki – dyrektor Biblioteki, fot. Marta Zbańska

Lech Sprawka – Wojewoda Lubelski i odznaczeni pracownicy WBP w Lublinie, fot. Marta Zbańska

Pracownicy WBP nagrodzeni Medalem Prezydenta Miasta Lublin, fot. Marta Zbańska

Dyplomy Uznania Dyrektora WBP w Lublinie odebrali przyjaciele Biblioteki oraz przedstawiciele instytucji współpracujących z WBP w Lublinie. Na zdj. od lewej: dr Tadeusz Skoczek – dyrektor Muzeum Niepodległości w Warszawie, gen. bryg. (R) pil. dr inż. Ryszard Hać – profesor Lotniczej Akademii Wojskowej, dr Tomasz Makowski – dyrektor Biblioteki Narodowej, dr Katarzyna Mieczkowska – dyrektor Muzeum Narodowego w Lublinie, Zdzisław Niedbała – pełnomocnik Prezydenta Miasta Lublin, dr Ilona Skibińska-Fabrowska – dyrektor Oddziału Okręgowego NBP w Lublinie, Andrzej Zdunek – prezes Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego, Krystyna Romer-Patyra – prezes Lubelskiego Oddziału Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej, fot. Marta Zbańska

Charakter inauguracyjny główne obchody miała również ogólnopolska konferencja naukowa „Społeczna i kulturotwórcza rola bibliotek publicznych w czasie pandemii COVID-19”, zorganizowana 23 V 2022 r. w księżnicy. W czasie obrad poruszano tematy związane z pandemią i jej wpływem na funkcjonowanie bibliotek, cyfryzacją i digitalizacją, nowymi formami upowszechniania kultury, a także z wyzwaniem, które stoją przed współczesnym bibliotekarstwem. Zaproszenie na forum przyjęli prelegenci z różnych środowisk bibliotekarskich w Polsce, a patronat honorowy nad wydarzeniem objęli: Ksiądz Arcybiskup Stanisław Budzik Metropolita Lubelski, Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski, Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk oraz dr Tomasz Makowski – dyrektor Biblioteki Narodowej.

Wydarzeniem kulminacyjnym obchodów 115-lecia Biblioteki była uroczysta gala jubileuszowa w dniu 24 V 2022 r. Poprzedziła ją msza św. koncelebrowana za byłych i obecnych pracowników WBP, odprawiona w – sąsiadującym z Biblioteką – Kościele Rektoralnym pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny Zwycięskiej. Nabożeństwu przewodniczył Ksiądz Arcybiskup Stanisław Budzik, natomiast Ksiądz Arcybiskup Abła, Ordynariusza Prawosławnej Diecezji Lubelsko-Chełmskiej, reprezentował na uroczystości Ksiądz dr Andrzej Konachowicz, dyrektor Lubelskiego Instytutu Kultury Prawosławnej.

Święto naszej Biblioteki, dzięki uprzejmości dyrektora Redbada Klynstry-Komarnickiego, mogliśmy obchodzić w gościnnych progach Teatru im. Juliusza Osterwy w Lublinie.

Gala zgromadziła wielu zaszczytnych gości. Swoją obecnością uświetnili ją m.in.: Lech Sprawka – Wojewoda Lubelski, Bartłomiej Bałaban – członek Zarządu Województwa Lubelskiego, Mateusz Adamkowski – dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Robert Kaźmierczak – wicedyrektor Instytutu Książki, dr Tomasz Makowski – dyrektor Biblioteki Narodowej, Andrzej Żdunek – prezes Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Michał Karapuda – dyrektor Wydziału Kultury Miasta Lublin, Marzena Kłało – zastępca dyrektora Departamentu Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin, a także Ilona Skibińska-Fabrowska – dyrektor Narodowego Banku Polskiego Oddział Okręgowy w Lublinie, a także obecni i byli pracownicy WBP w Lublinie.

Obok oficjalnych występów i przemówień, najważniejszą częścią uroczystości było wręczenie bibliotekarzom medali oraz odznaczeń. Wiele naszych koleżanek i kolegów, za wieloletnią pracę na rzecz Lublina, Lubelszczyzny i szeroko pojętej kultury, zostało uhonorowanych odznaczeniami państwowymi, nadanymi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę, Medalami Wojewody Lubelskiego, Medalami Prezydenta Miasta Lublin, medalami Gloria Artis, okolicznościowymi dyplomami uznania, medalami pamiątkowymi Województwa Lubelskiego, a także dyplomami uznania Marszałka Województwa Lubelskiego.

Obchodom jubileuszu towarzyszyła wystawa publikacji Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie z lat 1907–2022, natomiast drukiem ukazało się wydawnictwo jubileuszowe przypominająca zeszłoroczną wystawę pt. „...jak dobrze być po kartach przeszłości – wędrowcem!”. *Wspomnienie o Hieronimie Łopacińskim*¹¹.

¹¹ „...jak dobrze być po kartach przeszłości – wędrowcem!”. *Wspomnienie o Hieronimie Łopacińskim*, red. A. Kozioł, M. Tomasiak, K. Stanek, M. Olejarczyk, Lublin 2020.

Po intensywnym półroczu WBP tylko na chwilę zwolniła tempo, bo już od czerwca rozpoczęliśmy intensywne przygotowania do prezentacji niepowtarzalnej wystawy, związanej z rocznicą bitwy pod Grunwaldem. Biblioteka, dzięki współpracy z Muzeum Historycznym Skierniewic im. Jana Olszewskiego, mogła bowiem przyjąć w swe mury zbliżoną rozmiarem do oryginału, kopię obrazu Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem”, autorstwa utalentowanego, młodego artysty Ireneusza Rolewskiego. Wystawa pt. „Ponownie w Lublinie. Pokaz kopii obrazu Jana Matejki »Bitwa pod Grunwaldem«” została wzbogacona o militaria ze zbiorów Muzeum Narodowego w Lublinie, a Polskie Towarzystwo Numizmatyczne Oddział Lublin udostępniło historyczne i współczesne monety oraz medale upamiętniające słynną bitwę. Wystawę wzbogaciły również obiekty sakralne oraz publikacje udostępnione przez Rektora Kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny Zwycięskiej w Lublinie. Dopełnieniem ekspozycji były interesujące i rzadkie wydawnictwa, pochodzące ze zbiorów Biblioteki (dawne i współczesne), traktujące o tym historycznym wydarzeniu.

Powróciliśmy także do organizacji otwartych imprez cyklicznych. Z radością, po niemal dwuletniej przerwie, gościliśmy w swoich progach publiczność i uczestników organizowanych przez nas wydarzeń: XIX Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek, organizowanego pod hasłem „Biblioteka – świat w jednym miejscu”, XII Lubelskiego Forum Bibliotekarzy, Nocy u Pana Hieronima – Noc Kultury 2022, XV Lubelskiej Aukcji Antykwarycznej, Konkursu „Książka Roku 2021”, XXVIII edycji Nagrody im. Anny Platto, Narodowego Czytania 2022 oraz XVII Lubelskiego Festiwalu Nauki. Organizowaliśmy spotkania autorskie, m.in. z Joanną Jodełką, Yakovem Shechterem, Radkiem Rakiem czy Hanną Cygler. Prezentowaliśmy wystawy: „*Oto ja Służebnica Pańska... Ikony ze zbiorów Muzeum Południowego Podlasia w Białej Podlaskiej*”, „Karmelitanki lubelskie. Prawizerunki”, „W świetle Marii Konopnickiej. W 180. rocznicę urodzin”. Pomimo końca pandemii i ówczesnej konieczności przeniesienia swojej działalności do sieci – nie opuściliśmy jej. Nadal co środę emitujemy nowy odcinek bibliotecznego programu „Poranek u Hieronima”, a zdecydowaną większość organizowanych wydarzeń transmitujemy na żywo na naszym facebookowym profilu.

Summary

This article presents the activities of the Hieronim Łopaciński Regional Public Library in Lublin over the last five years. It lists the events organised by the library, as well as its activities aimed at improving the accessibility and usability of the institution for the residents of Lublin and the Lublin Voivodeship.

The article also touches on issues related to the Covid-19 pandemic and the need to take steps to allow constant and uninterrupted contact with Library users. It concludes with a description of the events surrounding the celebration of the important anniversary year of 2022 for the staff.

Резюме

В статье представлена деятельность Люблинской воеводской публичной библиотеки им. Иеронима Лопацинского за последние пять лет. Перечислены мероприятия, организованные Библиотекой, а также рассмотрена её деятельность, направленная на улучшение доступности и полезности заведения для жителей Люблина и Люблинского воеводства.

В статье также поднимаются вопросы, связанные с пандемией Covid-19 и необходимостью принятия мер, обеспечивающих постоянный и бесперебойный контакт с пользователями Библиотеки. В завершение описаны мероприятия, сопровождавшие празднование важного для работников юбилейного 2022 года.